

wisc-IV

Wechsler Çocuklar İçin Zeka Ölçeği - Dördüncü
Baskı

Yazar
David
Wechsler
(1896–1981)

Yayın tarihi
2012

Yaş aralığı
6 yaş -16 yıl 11 ay
arası

**Zama
pönetimi**
65 ila 80 dakika arası

Mesleki yeterlilik
C (çocuk psikologları
ve nöropsikiyatristler)

**Standardizasyon
örneklem büyüklüğü**

2225 çocuktan oluşan
temsili norm grubu
(2008-2011)

Malzemeler

WISC-IV Kiti

Kitin içinde, görsel uyarıcıların yer aldığı uyarıcı kitapçıklar, “Küplerle Desen” alt testi için küpler, resim kartları ve yanıt kitapçığı bulunur. Uygulayıcı için kayıt formları, norm tabloları, puanlama şablonları ile birlikte ayrıntılı uygulama, puanlama ve yorumlama kılavuzları da kitin önemli parçalarıdır.

WISC-IV

Wechsler Çocuklar İçin Zeka Ölçeği

Dördüncü

Baskı

Yeni kuramsal model, yeni alt testler, yeni puanlar, yeni normlar: mükemmelliği geliştirmek.

www.giuntipsy.com.tr

WISC-IV

Çocuklar İçin Wechsler
Zeka Ölçeği
Dördüncü
baskı

s. 03
WISC-IV'ün
Yapısı
s. 11
WISC-IV'ün
güçlü yönleri

s. 08
WISC-IV ve
WISC-R
arasındaki
farklar

s. 09
Uygulama

Bugün, psikolojik değerlendirme ve uygulamalı ölçme tarihinde herhangi bir dönemde olduğundan daha fazla bireysel zekâ ve IQ testi mevcuttur. Yeni ve gözden geçirilmiş zekâ testlerinin tüm yeniliklerine ve örnek niteliksel ve niceliksel özelliklerine rağmen, Wechsler ölçekleri hâlâ üstünlüğünü korumaktadır. WISC-IV, 6 yaş 0 ay ile 16 yaş 11 ay arasındaki çocukların bilişsel yetilerini değerlendirmek için bireysel olarak uygulanan klinik bir araçtır. WISC-R'in bu güncellenmiş versiyonu, belirli bilişsel alanlardaki entelektüel işleyişi temsil eden alt testler ve bileşik puanlar sunar; ayrıca genel entelektüel kapasiteyi temsil eden bir bileşik puan (Tüm Ölçek Zeka Puanı) da sağlar. Bu revizyon, güncellenmiş normları, yeni alt testleri ve çocuğun bilişsel işleyişin ayrı alanlarındaki performansını yansıtan bileşik puanlara daha fazla vurgu yapılmasını içeren önemli bir gözden geçirmeyi kapsamaktadır.

Tüm görsel materyaller daha çekici ve güncel olacak şekilde yenilenmiştir ve ölçekle ilgili uygulayıcının aşinalığını artırmak amacıyla uygulama ve puanlama prosedürlerinde değişiklikler yapılmıştır. WISC-IV'ün yapısı, çocuk değerlendirmesinin teori ve uygulamalarını yansıtacak şekilde güncellenmiş olup, çalışma belleği ve işleme hızına artan dikkat içerir. WISC-IV ile 5 bileşik puan hesaplanabilmektedir: çocuğun genel bilişsel kapasitesini temsil eden bir Tüm Ölçek Zeka Puanı (TÖZP) ve buna ek olarak 4 puan: Sözel Kavrama Puanı (SKDP), Algısal Akıl Yürütme Puanı (AAYDP), Çalışma Belleği Puanı (ÇBDP) ve İşleme Hızı Puanı (İHDP).

WISC-IV'ün Yapısı

WISC-IV'ün 15 alt testi

10 ana ve 5 ek

Küplerle Desen (KD)

Belirli bir süre sınırı içinde, testi alan kişi, testi uygulayan kişi tarafından modellenen ya da uyarıcı kitabında basılı olarak verilen iki boyutlu geometrik desenleri kırmızı-beyaz küpler kullanarak yeniden oluşturmaktadır.

Benzerlikler (B)

Testi alan kişiden, yaygın nesne ya da kavramları tanımlayan iki kelimenin hangi bakımdan benzer olduğunu açıklaması istenir.

Sayı Dizisi (SDI)

Düz Sayı Dizisi belleğinde, testi alan kişiden, uygulayıcı tarafından yüksek sesle okunan sayıları aynı sırayla tekrar etmesi istenir. Ters Sayı Dizisi belleğinde ise, testi alan kişiden sayıları uygulayıcının yüksek sesle okuduğu sıranın tersine çevrilmiş biçimde tekrar etmesi istenir.

Resim Kavramları (RK)

Testi alan kişiye iki ya da üç sıra halinde şekiller gösterilir ve her sıradan bir şekil seçerek benzer özellikler taşıyan bir grup oluşturmaları istenir.

Şifre (Ş)

Belirli bir süre sınırı içinde, testi alan kişi bir anahtarı kullanarak geometrik şekillerle ya da sayılarla ilişkilendirilmiş sembollerini kopyalamaktadır.

Sözcük Dağarcığı (SD)

Testi alan kişiden şekilleri adlandırması veya sözcüklerin tanımlarını vermesi istenir.

Harf-Rakam Dizisi (HR)

Testi alan kişiye bir sayı ve harf dizisi okunur ve ondan sayıları artan sırayla, harfleri ise alfabetik sırayla tekrar etmesi istenir.

Mantık Yürütme Kareleri (MYK)

Testi alan kişi, beş yanıt seçeneği arasından eksik parçayı seçerek bir şekil matrisini tamamlamalıdır.

Kavrama (K)

Testi alan kişiden, genel ilkeleri ve sosyal durumları anlama becerisine dayanarak bir dizi soruyu yanıtlaması istenir.

Simge Arama (SA)

Belirli bir süre sınırı içinde, testi alan kişi bir tarama grubunu inceleyerek içinde bir veya birden fazla hedef sembolün bulunup bulunmadığını belirtmelidir.

Resim Tamamlama (RT)*

Belirli bir süre sınırı içinde, testi alan kişi bir şekli inceleyerek eksik olan temel kısmı adlandırmalıdır.

Çiz-Çıkar (ÇÇ)*

Belirli bir süre sınırı içinde, testi alan kişi hem rastgele hem de düzenli olarak yerleştirilmiş şekilleri inceleyerek hedef şekilleri işaretlemelidir.

Genel Bilgi (GB)*

Testi alan kişiden, genel bilgiye ilişkin geniş bir konu yelpazesini kapsayan soruları yanıtlaması istenir.

Aritmetik (AR)*

Testi alan kişiden, belirli bir süre sınırı içinde, sözlü olarak sunulan bir dizi aritmetik problemi zihinden çözmesi istenir.

Sözcük Bulma (SB)*

Testi alan kişiden, bir dizi ipucunun tanımladığı ortak kavramı belirlemesi istenir.

*Ek alt testler.

CHC modeli

WISC-IV, kuramsal modellerdeki değişimlere paralel olarak, özellikle de Cattell-Horn-Carroll Bilişsel Yetenekler Kuramı (CHC)'nin ortaya çıkışıyla birlikte gelişim göstermiştir. Bu kuram, bilişsel yetenekleri geniş ve dar yetenekler olarak ayırmaktadır.

Zekânın tek bir g faktörü olarak görülmesinden, çoklu yeteneklerden oluşan bir yapı olarak kavranmasına geçiş, QIT'ye (Toplam Zekâ Katsayısı) atfedilen önemi değiştirmiş, hesaplanacak bileşik puanların sayısını artırmış ve bunların özgüllüğünü yükseltmiştir.

Klinisyen, CHC değerlendirmesi yapabilir ve şu geniş yetenekleri ölçebilir:

- Görsel İşleme (Gv)
- Kristalize Zekâ (Gc)
- Akıcı Akıl Yürütme (Gf)
- Kısa Süreli Bellek (Gsm)
- İşleme Hızı (Gs)

Alt testler ve dört endeks

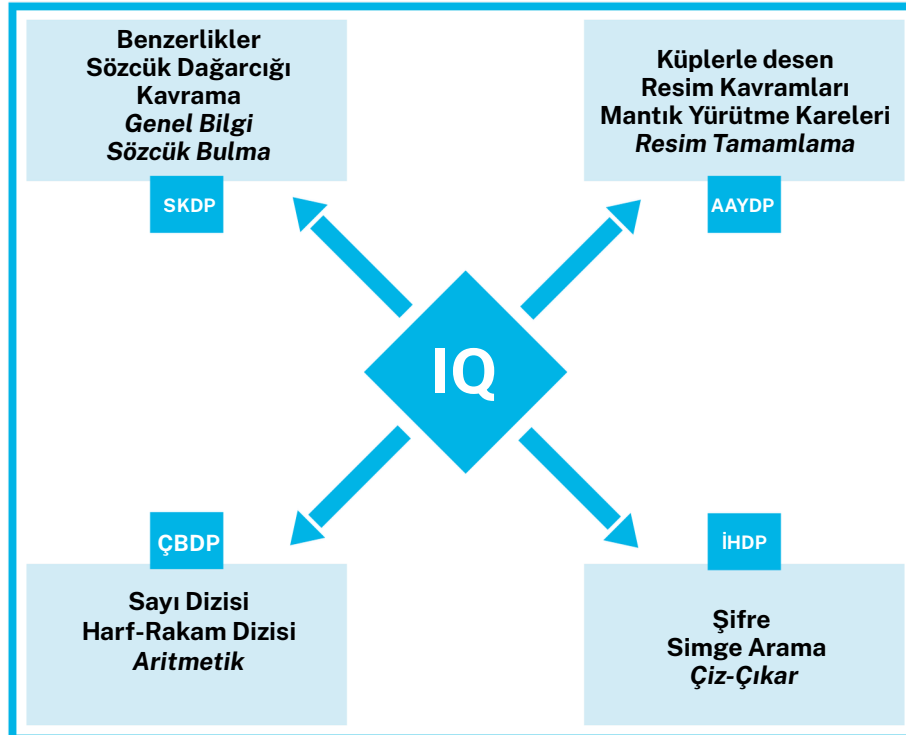
10 ana alt test aşağıdaki dört endeks altında gruplanmıştır:

- Sözel Kavrama Puanı (SKDP) için üç alt test
- Algısal Akıl Yürütme Puanı (AAYDP) için üç alt test
- Çalışma Belleği Puanı (ÇBDP) için iki alt test
- İşleme Hızı Puanı (İHDP) için iki alt test

Ana alt testler, bileşik puanların elde edilmek istendiği durumların çoğunda uygulanmalıdır.

Ek (tamamlayıcı) alt testler, bilişsel ve entelektüel işleyişin daha geniş bir örneklemi sunar ve aynı zamanda ana alt testlerin yerine de kullanılabilir.

- Genel Bilgi ve Sözcük Bulma, Sözel Kavrama için tamamlayıcı alt testlerdir.
- Resim Tamamlama, Algısal Akıl Yürütme için tamamlayıcı alt testtir.
- Aritmetik, Çalışma Belleği için tamamlayıcı alt testtir.
- Çiz-Çıkar, İşleme Hızı için tamamlayıcı alt testtir.

Şekil 1
Alt testler dört endekse ayrılmıştır.
Ek alt testler italik olarak gösterilmiştir.

Puanlama

WISC-IV ile 5 bileşik puan hesaplanabilir.

Ölçeğin önceki versiyonunda olduğu gibi, WISC-IV çocuğun genel bilişsel kapasitesini temsil eden Tüm Ölçek Zeka Puanı (TÖZP) sağlar. Ayrıca, çocuğun bilişsel işleyişini daha belirgin alanlarda tanımlamak için dört ek bileşik puan da hesaplanabilir:

- Sözel Kavrama Puanı
- Algısal Akıl Yürütme Puanı
- Çalışma Belleği Puanı
- İşleme Hızı Puanı

Sözel Kavrama Puanı

Sözel kavram oluşturma becerisinin bir ölçüsüdür. Çocukların bir soruyu dinleme, aldığı eğitimden yararlanarak bilgiye ulaşma, akıl yürütme, yanıt verme ve düşüncelerini yüksek sesle ifade etme becerisini değerlendirir. Ayrıca, çocuğun sözel bilgiye olan tercihlerini, yeni ya da beklenmedik durumlarda yaşadığı zorlukları ya da kararları “hemen” vermek yerine bilgiyi işlemek için daha fazla zamana ihtiyaç duyup duymadığını değerlendirmeye imkân tanır.

Bu, akademik alandaki hazırlığın ve başarıya yönelik tutumun iyi bir yordayıcısıdır,

ancak bireyin geçmişinden, eğitiminden ve kültürel koşullarından etkilenebilir.

Algısal Akıl Yürütme Puanı

Sözel olmayan ve akıcı akıl yürütmenin bir ölçüsüdür. Çocukların bir problemi inceleme, görsel-motor ve görsel-uzamsal becerilerini kullanma, düşüncelerini organize etme, çözümler üretme ve bunları test etme becerisini değerlendirir. Bu indeks aracılığıyla ayrıca çocuğun görsel bilgiye yönelik tercihleri, yeni ve beklenmedik durumlarda kendini rahat hissetmesi ya da “yaparak öğrenme” eğilimi de gözlemlenebilir.

Çalışma Belleği Puanı

Bazı değişiklikler ve yeni bir alt testin eklenmesiyle geliştirilmiştir. Çocukların yeni bilgileri ezberleme, bunları kısa süreli bellekte depolama, odaklanma ve bu bilgileri sonuçlara ulaşmak ve akıl yürütmeyi harekete geçirmek için işleme becerisini değerlendirir.

Ayrıca, dikkat, planlama becerisi, bilişsel esneklik ve becerilerin sıralı uygulanması üzerinde kontrol sağlamaya imkân tanır. Bu indeksin anksiyeteye duyarlı olduğu bilinmektedir. Öğrenme, başarı ve öz-düzenleme/öz-izleme kapasitesi ile ilişkilidir.

İşlem Hızı Puanı

Çocukların dikkati odaklama, hızlı analiz yapma, ayırt etme ve görsel bilgileri ardışık biçimde sıralama becerisini değerlendirir. Süreklilik (sebat) ve planlama becerisi gerektirir, ancak motivasyona, zaman baskısı altında çalışma güçlüğüne ve motor koordinasyona duyarlıdır. Kültürel faktörlerin bu indeks üzerinde sınırlı etkisi olduğu görülmektedir. İşleme hızı, çalışma belleği ile ilişkilidir: Daha yüksek işleme hızı bellek yükünü azaltabilirken, düşük işleme hızı belleğin etkinliğini olumsuz etkileyebilir.

WISC-IV ve WISC-R arasındaki farklar

Alt test değişiklikleri

WISC-R'dan WISC-IV'e Geçişte Alt Test Değişiklikleri
WISC-IV'te çıkarılan üç klasik alt test:

- Parça Birleştirme
- Labirentler
- Resim Düzenleme

WISC-IV'e eklenen beş yeni alt test:

- **Sözcük Bulma** : Çocuğa ardışık ipuçları verilerek altta yatan kavramı bulması istenir. Ölçtüğü beceri: Sözel akıl yürütme
- **Mantık Yürütme Kareleri**: Çocuğa kısmen doldurulmuş bir matris gösterilir ve matrisi doğru şekilde tamamlayan seçeneği bulması istenir. Ölçtüğü beceri: Akıcı akıl yürütme
- **Resim Kavramları**: İki ya da üç sıra nesne arasından, aynı temel kavramla ilişkili olanları seçmesi istenir. Ölçtüğü beceri: Akıcı akıl yürütme
- **Harf-Sayı Dizisi**: Çocuğa karışık harf ve sayı dizileri sunulur. Çocuğun önce sayıları (artan sırada), ardından harfleri (alfabetik sırada) tekrar etmesi gerekir. Ölçtüğü beceri: Çalışma belleği
- **Çiz-Çıkar**: Çocuk, belirli bir süre içinde şekiller arasından hedef şekilleri işaretler. Ölçtüğü beceri: İşleme hızı
- **Simge Arama** : Belirli bir süre sınırı içinde, testi alan kişi bir tarama grubunu inceleyerek içinde bir veya birden fazla hedef sembolün bulunup bulunmadığını belirtmelidir

Ayrıca, aşağıdaki konularda iyileştirme yapılması gerektiği belirlendi:

- **Sözcük Dağarcığı**: Görsel uyaran içeren maddeler eklenmiş olup, daha düşük zorluk seviyesinden başlayan görsel maddeler ve sözel maddeler içerir. Alt testteki kelimeler, uygulayıcı tarafından yüksek sesle okunmanın yanı sıra uyarıcı kitabında görsel olarak da sunulmaktadır.
- **Küplerle Desen**: Süreye bağlı verilen bonus puanlar azaltılmıştır; hem süre dikkate alınarak hem de alınmadan normlar mevcuttur.
- **Aritmetik**: Matematik bilgisiyle ilgili gereklilikler azaltılmıştır; süreye bağlı bonus puan kaldırılmıştır; testin başlangıç noktası figürlerden sayma ile başlar.

Güncellemeler – WISC-IV'ün Yenilikleri

- Mantık Yürütme, Çalışma Belleği ve İşleme Hızının daha iyi değerlendirilmesi
- Klinik geçerliliğin güçlendirilmesi
- Daha yüksek güvenilirlik ve geçerlilik
- Kültürel, cinsiyet veya köken önyargısı içeren maddelerin yeniden düzenlenmesi veya çıkarılması (%44'ü tamamen yeni maddeler)
- Soruların gözden geçirilmesi ve düzeltilmesi, yanıtlar için daha basit dil kullanımı
- Talimatların sadeleştirilmesi ve bu sayede kullanımda daha fazla pratiklik

Tablo 1
WISC-R'dan
WISC-IV'e
Geçişte Yapılan
Değişiklikler

WISC-R'DAN WISC-IV'E GEÇİŞ SIRASINDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER
WISC-IV, daha güncel ve temsil edici bir örneklem üzerinden yeni normlar sunar.
Mantık Yürütme Kareleri, Resim Kavramları, Harf-Sayı Dizileri, Simge Arama, Çiz Çıkar ve Sözcük Bulma yeni alt testleri eklendi.
Sözcük Dağarcığı, Benzerlikler gibi bazı alt testler korunarak içerikleri ve puanlama kuralları güncellendi.
WISC-R'daki Parça Birleştirme, Labirentler, Resim Düzenleme alt testleri çıkarıldı.
Test yapısı, zekâ kuramlarından Cattell-Horn-Carroll (CHC) modeline daha fazla uyum sağlar.
Çocuğun bilişsel güçlü ve zayıf yönlerini daha net belirleme imkânı sağlanır.
Önceden ağırlıklı olarak Sözel IQ ve Performans IQ karşılaştırması yapılırken, artık farklı bilişsel alanların profil analizi ön plana çıkmıştır.
WISC-IV, daha güncel ve temsil edici bir örneklem üzerinden yeni normlar sunar.
WISC-R'da Performans Zeka Puanı, Sözel Zeka Puanı ve Tüm Test Zeka Puanları elde edilirken; WISC-IV'de Sözel Kavrama Puanı (SKDKP), Algısal Akıl Yürütme Puanı ((AAYDP), Çalışma Belleği Puanı (ÇBDP), İşleme Hızı Puanı (İHDP) ve Tüm Ölçek Zeka Puanı elde edilmektedir.

Uygulama

WISC-IV, farklı eğitim geçmişine sahip psikologlar ve çocuk ve ergen psikiyatristleri tarafından, farklı amaçlarla kullanılmaktadır. Örneğin nöropsikologlar, bir hastanın kafa travması öncesindeki bilişsel yetilerini tahmin etmek amacıyla, mevcut bilişsel kalıntı yetilerle demografik faktörlerin kombinasyonuna dayanarak bu aracı kullanabilirler. Çocuk adalet sistemiyle ilgilenen psikologlar ise, suç işlemiş bir gencin duygusal ve bilişsel açıdan bir yetişkin olarak yargılanmaya uygun olup olmadığını belirlemek kullanabilirler.

Psiko-eğitsel bir araç olarak WISC-IV, genel bilişsel işlevselliğin kapsamlı bir değerlendirmesini elde etmek için kullanılabilir. Ayrıca, entelektüel yetenekleri, öğrenme güçlüklerini ve bilişsel alandaki güçlü ve zayıf yönleri tanımlamaya yönelik bir değerlendirmenin parçası olarak da uygulanabilir.

Elde edilen sonuçlar, tedavi planlamasında ve klinik ya da eğitim kurumlarına yerleştirme kararlarında yol gösterici olabilir; ayrıca nöropsikolojik değerlendirme ve araştırma amaçları için klinik bilgiler sağlayabilir.

Zihinsel işlevselliği değerlendiren testler, okul bağlamlarında yaygın olarak kullanılmaktadır. Bu testler, düşük akademik başarıya yol açabilecek belirli bilişsel yetersizlikleri değerlendirmek ve gelecekteki okul başarısını öngörmek amacıyla uygulanır. WISC-IV'ün bu amaçla kullanımı, öğrenme güçlükleri ve bilişsel yetersizliklerle ilgili müdahaleleri planlamak açısından çok yararlı bilgiler sağlar.

Bu bakış açısına uygun olarak, ölçek artık akıcı akıl yürütme, çalışma belleği ve işleme hızı gibi zihinsel süreçleri daha gelişmiş şekilde değerlendirebilmektedir.

WISC-IV'ün bireysel değerlendirme amacıyla kullanılmasının yanı sıra, araştırma amaçlı da uygulanabilir. Bilişsel yetilerin değerlendirilmesi, çocukların önemli zihinsel işlevleri nasıl edindikleri ve sergiledikleri konusunda daha fazla bilgi edinilmesine imkân verir. Örneğin araştırmacılar, eğitsel müdahalelerin etkinliğinin belirli bilişsel yetilere bağlı olarak değişip değişmediğini incelemek ya da travmaya bağlı beyin hasarlarının bilişsel işlevler üzerindeki etkilerini belirlemek için WISC-IV'ü kullanabilirler.

Wechsler ölçekleri üzerine yapılan çok sayıdaki araştırma, özellikle WISC-IV'e getirilen geliştirmeler ve yeniliklerle birleştğinde, bu ölçeği çocukların entelektüel yeteneğini ölçmek için son derece kullanışlı bir araç haline getirmiştir. Klinik ve psikometrik özellikleri iyi bilinen bu test, benzer türdeki diğer ölçeklerden çok daha derinlemesine incelenmiştir.

WISC-IV'ün güçlü yönleri

Test geliştirme ve içerik

• Teorik Dayanak

- WISC-R, klinik uygulama deneyimlerine dayalıydı, çağdaş zekâ kuramlarıyla güçlü bir uyumu yoktu.
- WISC-IV, Cattell–Horn–Carroll (CHC) zekâ kuramına dayalı olarak geliştirildi.

• Normlar ve Örneklem

- WISC-R, 1970'lerin ABD normlarına dayalıydı ve demografik çeşitliliği sınırlıydı.
- WISC-IV, güncel ve daha geniş, sosyoekonomik ve kültürel değişkenleri gözetten bir örneklemle normlandı.

• Faktör Analizleri ve Psikometrik Geliştirme

- WISC-R, sözel ve performans IQ ikili ayrımına dayanıyordu; bazı alt testlerin faktör yapısı tartışmalıydı.
- WISC-IV, kapsamlı faktör analizleriyle geliştirildi; tartışmalı “Dikkatten Bağımsızlık” faktörü kaldırıldı, yerine “Çalışma Belleği” ve “İşleme Hızı” getirildi.

• Alt Testlerde Yenilik

- WISC-R, daha klasik alt testler içeriyordu; bazıları hız ve motor beceriye aşırı bağımlıydı (Labirentler, Obje Montajı).
- WISC-IV, yeni alt testler (Matris Akıl Yürütme, Resim Kavramları, Harf-Sayı Dizileri, İptal) ekledi; bazılarını güncelledi, bazılarını ise çıkardı.

• Uygulama ve Yorumlama Kolaylığı

- WISC-R, yorumlamada daha sınırlıydı; daha çok sözel-performans karşılaştırması yapılabiliyordu.
- WISC-IV, dört ana indeks sayesinde daha ayrıntılı bilişsel profil sunar; güçlü ve zayıf yönler net ortaya konur.

• Klinik ve Eğitimsel Kullanım

- WISC-R, daha çok genel zekâ düzeyi hakkında bilgi verir; klinik çıkarımlar sınırlıydı.
- WISC-IV, öğrenme güçlükleri, dikkat sorunları, özel yetenekler, travma sonrası durumlar ve adli psikoloji gibi çok geniş alanlarda kullanılabilir.

• Psikometrik Güç

- WISC-R, dönemine göre güvenilir olsa da günümüzde yetersiz kalmaktadır.
- WISC-IV, yüksek güvenirlik ve geçerliliğe sahiptir; geliştirme sürecinde kapsamlı araştırmalarla desteklenmiştir.

Uygulama ve puanlama

Önceki baskılarla karşılaştırıldığında, WISC-IV zaman faktörüne çok daha az önem vermektedir. Küplerle Desen alt testine “hızlı yanıt için ek puan verilmemesi” seçeneğinin eklenmesi ve Resim Tamamlama için daha esnek bir süre ölçümü getirilmesi sayesinde, WISC’in son baskısı yalnızca doğrudan hız ölçmeyi amaçlayan alt testlerde (yani Şifreleme, Sembol Arama ve İptal) zaman sınırlamaları kullanılarak uygulanabilmektedir. WISC-IV’ün alt testleri hem iyi bir alt sınır hem de iyi bir üst sınır göstermektedir; yani ortalama, ortalamanın altı veya ortalamanın üstü düzeyde işlevselliğe sahip bireyleri güvenilir biçimde ayırt edebilmek için yeterli sayıda kolay ve zor madde içermektedir. WISC-IV, ayrıca maddelerin zorluk derecesi açısından iyi bir kademelenme sunmaktadır; başka bir deyişle, alt testlerdeki maddeler zorluk düzeyi bakımından ölçeğin tamamına eşit aralıklarla dağılmıştır.

WISC-IV, çocuğun görevi daha iyi anlamasını sağlamak amacıyla daha fazla soru sorma (inquiring) ve ipucu verme olanağı tanır. Puanlama ölçütleri daha basit hale getirilecek şekilde gözden geçirilmiştir. Özellikle Benzerlikler, Sözcük Dağarcığı ve Kavrama alt testlerinin puanlama sistemleri, doğru yanıtların belirlenmesindeki mantığa dayalı olarak geliştirilmiştir. Engelli çocuklar için kullanım kolaylığı artırılmıştır (örneğin, Sözel Kavrama Puanı ve Çalışma Belleği Puanı alt testleri görme veya motor sorunları olan çocuklara da uygulanabilir). Küplerle Desen alt testinde, hız için ek puan verilmeden de işlem puanı hesaplanabilmektedir. Bu durum, fiziksel sınırlılıkları olan, problem çözme stratejilerinde yetersizliği bulunan ya da kişilik özelliklerinin (örneğin mükemmeliyetçilik) sürekli görevlerdeki performansı etkilediği düşünülen çocuklar için yararlı olabilir.

Düz Sayı Dizisi ve Ters Sayı Dizisi puanlarının ayrı ayrı hesaplanması mümkündür; bu da Bellek Alanı (üz Sayı Dizisi) ile Çalışma Belleği (Ters Sayı Dizisi) karşılaştırma yapılmasına imkân tanır. WISC-IV, Sayı Dizisi için iki süreç puanının hesaplanmasına olanak sağlar: Düz Sayı Dizisi Bellek Alanı (SDİdüzuzun) ve Ters Sayı Dizisi Bellek Alanı (SDİtersuzun). Bu süreç puanlarının değerlendirilmesi, özellikle Düz veya Ters Sayı Dizisinde (ya da her ikisinde) doğru ve yanlış yanıtlar arasında dikkate değer bir değişkenlik olduğunda, çocuğun bellek kapasitesini daha ayrıntılı değerlendirmede sınav uygulayıcısına yardımcı olabilir. WISC-IV, uygulayıcılardan çocuğun yanıtlarını kelime kelime kaydetmelerini ister; bu, madde analizini kolaylaştırır ve aracın klinik değerini artırır. Örneğin, uygulayıcı çocuğun verdiği sözel yanıtları yeniden inceleyerek belirli özellikleri fark edebilir (örneğin, kelime bulmada güçlük ya da aşırı konuşkanlık gibi).

Güvenilirlik ve geçerlilik

WISC-IV Türkiye’de 2008–2011 yılları arasında yürütülen TÜBİTAK destekli projelerle uyarlanmış ve 2225 çocuktan oluşan geniş, temsili bir norm grubunda standardize edilmiştir. Norm örneklemini, yedi coğrafi bölge, cinsiyet ve sosyoekonomik düzeyler dikkate alınarak dengeli biçimde oluşturulmuştur.

WISC-IV yapısal olarak önceki sürümlerden önemli ölçüde farklıdır. Alt testlerin yaklaşık %45’i yenilenmiş, ölçüm içeriği çağdaş zekâ kuramlarıyla (özellikle Cattell–Horn–Carroll modeli) daha uyumlu hale getirilmiştir. Bu sayede ölçekteki birleşik puanlar — Sözel Kavrama, Algısal Akıl Yürütme, Çalışma Belleği, İşlem Hızı ve Tüm Ölçek Zekâ Puanı — hem kuramsal hem de görgül temelde güvence altına alınmıştır.

Geçerlik çalışmalarında doğrulayıcı faktör analizleri, ölçeğin kuramsal yapısını güçlü biçimde desteklemiştir. Ayrıca dikkat eksikliği/hiperaktivite bozukluğu, öğrenme güçlüğü, üstün yetenek gibi özel gruplar üzerinde yapılan araştırmalar, ölçeğin ayırt edici gücünü ve klinik kullanım değerini ortaya koymuştur.

Güvenirlik açısından, birleşik puanlar ve alt testler yüksek iç tutarlılık katsayıları göstermektedir. Ayrıca test-tekrar test uygulamaları, ölçeğin zaman içinde tutarlı sonuçlar verdiğini kanıtlamıştır. Bu bulgular, WISC-IV’ün Türkiye’de hem klinik uygulamalarda hem de araştırmalarda güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılabileceğini göstermektedir.

Bireylerin ve kuruluşların gelişimi ve iyi oluşunu
destekleyen bilimsel bilgi

GIUNTIO.S.
Organizzazioni Speciali

Atina,
Bükreş,
Budapeşte,
Floransa,
İstanbul,
Kiev,
Milano,
Moskova,
Paris,
Roma,
Şanghay,
Sofya

Giunti Psychometrics Türkiye,
Esentepe Mahallesi Dergiler Sokak
No:25/1 Şişli / İstanbul / Türkiye

Telefon numarası
+90 212 244 86 84

E-mail:
marketing-turkey@giuntipsy.com
WhatsApp Destek
+90 501 333 86 84

